

քաղաքի ուսուցիչները անհատաբար անհատաբար ինքնուրույն ձևով և անհատաբար...

Երկար տարիներ ուսուցիչները իրենց անհատական կյանքը կապում են իրենց անհատական կյանքի հետ...

Առանց թողնելու յեղափոխական ներքին շարժումները և ճիշտ լուրերը...

Այսպիսով կը ձևավորվեն քաղաքացիական պայքարի անհատական գործիչներ...

Ո՞վ է ասումք մատնողը, ոչ ոք գիտէ. ու այսպէս բաւական կը շարունակուի մինչև օրին մէկը կասկած կարծիքներ յիշեցնեն իրենց անհատական կյանքը...

Վեց ամիս մը առաջ նորէն կիրնայ Բարիկ եւ հոն, լուրի անկիւն մը սենեակ մը վարձելով կապրի բոլորովին մէկուսացած, առանց նամակ կամ ծանօթ մը ընդունելու:

ՀԵՆՐԻ ՏԸ ՔԼՍՅՍ
Ը Ն Կ Ե Ց Ի Կ Ր

Հոսմի հարուստ վաճառականներէն Անտոնիո Փիազի, իր գործառնութեանց պատճառաւ, ստիպուած էր յաճախակի երկար ճամբորդութիւններ ընել, իր գեոառի կիր իջկեր ըստ իր սովորութեան միշտ իր ծնողացը խնամքին ու հոգածութեան կը յանձնէր, իր ճամբորդութիւններէն մէկուն միջոցին, ստիպուեցան Ռակազա երթալ, իր Բաօլո որդւոյն հետ, որ ասանը մէկ տարեկան էր եւ իր առաջին կնոջ մէկ ծնած: Սակայն այնպէս պատահեցաւ որ միեւնոյն ժամանակ, ժամատար ճակատագրի կրի մէջ, ի մեծ սարսփ քաղաքացիներուն եւ շրջակայ երկիրներուն: Ընթացքով ճամբայ ելլելէ վերջն էր որ այս աղէտին լուրը առաւ Փիազի եւ անմիջապէս կանգ առաւ Ռակազայի արուարձաններէն մէկուն մէջ, որպէսզի աղէտին մեծութեան եւ ընթացքի մասին տեղեկութիւններ քաղէ, երբ

Այս հանգարտութիւնն ալ շատ կարճատե կը լայ, որովհետեւ, օր մը, բնաւ անկեղծ կը լինի, կը ցցուի առջին նէմէսիսը երեսնամեայ ուսուցիչը կերպարանքով: Մարդը կը հարցնէ քոստէրթին հոն քր նակող ուսուցիչն սենեակը, բայց վերջինս կը յայտնէ որ ուսուցիչն չունի ինք իր տան մէջ: Մարդը կը զայրանայ, վերագրելով ատի նախամտածուած զգուշութեան: Այդ պահուն կը յայտնուի իրտեսուհին որ ճանչցուած է եղեր քոստէրթին տիկին Հէլեն տը Փոնէպլե եւ մարդուն ներկայութեանէն սարսփաւոր կը լայ, կոտորածներ սենեակ եւ երկար կը վիճին: Անուհետեւ մարդը կայցելէ քանի մը հեղ եւս, որոնք զարհուրելի արդիւքներ կը թողուն կնոջ վրայ:

Ամենէ վերջի այցելութիւնը կը լայ անձնասպանութեան 7 օր առաջ, երբ կը զատուի փոթորակու պայքարով մը եւ կիրն իսթէրթ վիճակի մէջ գետին կիրնայ եւ ժամերով ու օրերով կը զառանցէ սպանութեան մը հեռապատկերը աչքին առաջ: Երբեք կանցնի զարհուրանքի մղձաւանջներով Հագիւ ուշաբերուած: Կը հասնի նամակ մը հասցէին՝ որ կը խելաշարժէ այս դիտուհին եւ, պատրաստելով ունեցածները, կը նետուի Լոնտոն, գրելով Փրանսերէն նամակ մը քոյրերուն որոնցմէ բաժնուած է եղեր զաղափարական անհամաձայնութիւններով:

Նամակը զուրկ չէ յուզիչ տղերի ներդրութիւն կը խնդրէ քոյրերէն եւ սրտաշարժ խօսքերով կը հայցէ որ անցեալի երկպառակութիւններն ու դառն ատելութիւնները գերեզմանին առջեւ կանգ առնեն ու անդին չանցնին:

Ժամա հասած է, կրտէ տեղ մը, Մի գտապարտէք զիս որպէս յիմար կամ երկնու մը: Իմինիս նման արարք մը ստանարիւնութիւնով կը լայ միայն:

Թէպէտեւ կորսուած է անձնասպանութեան մղող նամակը, սակայն տարակոյս չը կայ որ մահուան վրէժնոր էր ատի, ու իմիմիջով մը, որմէ վախուստ չկար: Բարիկի ոտի կանութիւնը զբաղուած է հիմա ան-

ծանօթ նէմէսիսին հետք գտնելու, ինչպէս նաեւ կնոջ կեանքի մանրամասնութիւնները հաւաքելու: Կը սուր թէ ուսուցիչը անհատաբար, որու մշական այցելուն էր լրտեսութիւն չափան ծանօթութիւն ունի այդ մասին, սակայն ի յոյս բնծայ ունի յոյս չը կայ երէք, եւ արդէն ներկայ պարագաներն ալ ուշապէս կը ցուցնեն որ այս խաւարի իշխանութեան գործունեայ սպասուհին արարքներուն ցանկը պիտի մնան անթափանց գաղտնիք մը որ սիներուն, ինչպէս նոյնը եզաւ հայր կարծին:

Գլխի կիրն աւելի խիզախութիւն ունեցաւ իր բողոք իր ձեռքով վրէժնու: Կատարեալ Մէլտրոսմա...
Մ. ՅՈՒԱԿ

ՆՈՐԻՑ ԱՐԻՒՆ ԼԵՂՈՒԹԻՒՆ

Կատարեալ երթոյթներ ի տարածութիւն շրջանումն ենք սպրում: Առասպելական լուրերի հրէշաւոր հոսանքներն են թշուառ ժողովրդի կերակուրը ամէն օր, իսկ թէ ո՞ր պարիւրից են ծնունդ առնում, եւ ո՞վքեր թեր եւս յետին ներգաւթութեամբ տարածում են այդ լուրերը յայտնի չէ:

Բայց եւ այնպէս գոյութիւն ունեցող պրոֆոկացիոն արդէն օքսիոմա է, որ ժողովրդի անդորրութիւնը, միամտութիւնը՝ բիւրօկրատակւն շրջանին ձեռնառն չէ, և ազգերի իրար դէմ յարուած զրութիւնը նրա յողաքական պահանջն է. դա փաստերով ապացուցուած է, տես «Կայծառն» 9 Երեւանից հաղորդած տեղեկութիւնը, իսկ նրանից յետոյ գարձալ հատ ու կտոր փորձեր են եղել հայ գործողութիւնների կեանքի դէմ գարձալ նոյն շրջանից:

Այս բոլորը միախառնած,

պիլիս են մեզ ասելու, որ այսուհետեւ թէկուզ ամէն մի պատահած էլ զաղտնիք մնայ, և զէպքի հերոսները չը յայտնեն, դա ուղղակի պրոֆոկացիայի պէտք է վերագրել:

Այսօր, ամսոյս 2ին, երեկոյեան ժամը 5ին, յանկարծ ժողովուրդն սկսեւ խուռն բողոքութեամբ փախուստ տալ. ապա լրտեսներն հրապէսները տրաքոցներ, ժողովուրդը փախաւ, խանութները կողպեց և հրապարակի վրայ երեւցին զինորդների խմբերը: Ապա նեցին որքան դեռ ևս յայտնի է երկու թուրք, վերադարձեց երկուսը, և միւս, և ամէն մի հայ:

Ի՞նչ ինչից առաջ եկաւ, և ո՞վքեր սկսեցին, որոյ չէ, պարզ ոչինչ չկայ, միմիայն լուրերին նայելով, իր թէ զինորդներն ուսա կանչել և վազել, որից և ժողովուրդը կարծելով թէ նրանք արդէն համաձայն սպասուած լուրերի, յարձակեցին ժողովրդի վրայ, սկսում են փախչել և ապա խառնակ գրութեան ժամանակ սկսել են թուրք ու հայ կրակել իրար վրայ: Ոմանք ասում են երկու թուրք են իրար խփել, որից և առաջ է եկել այս զէպքը: Ահա այս, սոյնանման լուրեր են որ պատոււ են Պարզ է, որ կը յայտնի վերջը թէ ինչից սկսեց, իսկ ոմանք էլ թէ ինչ նենգամտ նպատակներից գրգռած տարածում են որ, իբր թէ վրայիք են եղել կրակողները, յայտնի չէ: Մեր քաղաքի միջնորդութիւն, որտեղ տիրում է մը տեսակ հիւանդոտ երեւակայութիւն, նախապաշարուած սպասողականութիւն, բնական է որ հազար ու մի կ'ըմբիքներ և մեկուսութիւններ պիտի տան, իսկ որ դա մի պրոֆոկացիոն օրումն մէջ:

Ինչ ժամանակուան մէջ քաղաքին գոնեւրը բացուեցան: Փիազի իր գաւակը թաղելէն հետո, ոստիկանութեան մեկտան հրաման կը ստանայ, երբ կառք կը նստը, սիրտը վիշտով լիցուն ի տես իր քով տիրող պարսպութեան, ուր երբեք զաւակը նստած էր, թաղիկն կը հանելով արցունքը կը ծածկէր, նոյն միջոցին մտեցաւ բարի ճանապարհ մտղթելով վաճառահանին: Փիազի դանակէն դուրս հանեց զուրկ, եւ վշտորեկ ձայնով գոր բուռն հեծեմանները աշխարհակամ էին, հարցոց փոքրիկ տղան, թէ կուզէր իրեն հետ դալ: Տղան «աղե՛ ի՛նչ լսած էր այս խօսքերը, երբ անմիջապէս գլխաշարժումով մը հաւանութիւնը յայտնեց, եւ ըսաւ. «Մէ՛ն, տո՛ւ, պարոն, հաճութեամբ»: Ու երբ հիւանդանոց վարչութիւնը տեղեկացուց իրեն թէ նիստը ընկերիկ ըլլալով, ոչ մէկ արգելք կար գայն տանելու համար, փիազի, խիստ յուզուած իր կտորը առաւ զայն ու հետը միախառնած

լսեց որ աղէտը օրէ օր աւելի կը սաստիկանար, եւ հետեւարար որոշուած էր իր անողջապահական կանխազգուշութիւն քաղաքին գոնեւրը փակել տղուն հանգէպ ունեցած գուրգուրանքը յաղթեց իր վաճառականական շահերուն եւ զայն չի վտանգելու համար ձերբ վարձելով ետ գարձաւ:

Փորձեց վանել տղան, բայց, երբ ճիշտ նոյն վայրկեանին տղուն գոյնը նետեց ու դիտինը ինկաւ նուազուն, բարի ձերբունիին գուրկը շարժեցաւ, իր տղուն հետ կտորէն իջաւ, հիւանդը ներս առաւ ու զայն սկսաւ հետը տանիլ առանց ինքն ալ գիտնալու թէ ինչի՞ կը նար գործածել զայն:

Մտակայ կայանը հասնելուն, պանդոկին մարդոց հետ կը խուսէր իր տիրուր ընկերէն բաժնուելու միջոց մը գտնելու համար, երբ, ոստիկանութեան հրամանով, որ զէպքին հոտը առեր էր, ձերբակալուեցաւ եւ իր տղուն ու յիքոյային հետ (այս էր ժամտախաւորին անուշը) տարուեցաւ Ռակազա: Փիազիի բոլոր բացատրութիւնները այս տեսակ միջոցի մը պարունակած բարբարոսութեան մասին ոգուտ չուներեցաւ: Քաղաք տարուելով, երբեք այ հիւանդանոց առաջնորդուեցան, ուր փոքրիկ նիքոյա, իրաւ բաժնուեցաւ, ուր Փիազի ինքն իսկ անվտանգ մնաց, բայց իր Բաօլո տասը մէկ տարու գաւակը ժամտախաւոր բռնուեցաւ եւ մնաւ ե-

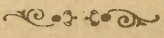
ցիւ էր, պատրաստուած երեւոյթ, շատ պարզ է:

Կասկածի ոչ ինչ չկայ: Այսօր մեր քաղաքի Պետական Դումայի համար ներկայացուցիչ ընտրուողները ընտրելու օրն է. և բնական որ մի այդպիսի շնանաւոր օր, Ռուսաստանում ընդունուած է միշտ՝ արեան զոհերով: Միթէ՞ ժողովուրդը մարտի պիտի կարողանայ խաղաղութեամբ, իրան տրւած այդ մի բրթով չը, իր սարգկային սղօտութեան իրաւունքներ: Նրան լեզիով են մարտեցնում այդ չնչին կտորը:

Թշուա զոհեր: որքա՞ն թանկ է ձեր արիւնք, որոնց զնով է ձեռք բերում մարդկային անհասկանալի տարրական իրաւունքները:

«Կայծ»

ՌՈՒՍ ԿՆՈՒՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՆ ԲՍՐՈՒՅԻՆԸ ՏՈՒՄՍԻ ՄԷՋ

«Կառավարական թերթը» քաջառիկ յաւելուածով մը կը հրատարակէ նախարարական Կոլեկիքի, յանուն կառավարութեան, Տումայի մէջ բրած յայտարարութիւնը:

Յայտարարութեան սկիզբը այսպէս կը սկսի. Տումայի գահաճառին տուած պատասխանին մէջ կան սնցքեր որ օրէնսդրական հարցեր կը շօշափէ: Ինչպէս նաև այնպիսիներ որ կառավարական լշխանութեանց կը վերաբերին, Այս վերջին հարցերու մասին կառավարութիւնը Տումայի ձեռնառնութիւնը չճանչնար իսկ այն ինչ որ կը վերաբերի օրէնսդրական հարցերու կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ՛ պատրաստ է Տումայի հետ միասին, օրէնսդրական հարցերու դործակցիլ, բաւական է միայն որ Տումայն իր իրաւասութեան շրջանէն զուրս չգայ: Կառավարութիւնը Տումայի պիտի ձեռնառնու ըլլայ, ընտրողական օրէնքը փոփոխելու համար թէև ստի, ներկայիս մէջ, ստիպողա-

կան ալ չէ այդքան:

Ասկէ վերջը մէկիկ մէկիկ կը յիշատակուին այն հարցերը որոնց մասին կառավարութիւնը ոյժ պիտի տայ Տումայի, այսինքն. — Գիւղական բնակչութեան պահանջներուն գոհացում տալ, գիւղական դասակարգի իրաւունքները, կայսրութեան միացեալ բնակչութեան իրաւունքներու հետ համահասարակ գործաւորական դասակարգի պէտքերը գոհացնել ներմուծել պարտաւորեցուցիչ նախարարութեան կողմէն, ինչպիսիք ունենալով նաև այլ գաւառներէն:

Երկրագործական բարենորոգման խնդրին պաշտօն, կառավարութիւնը բոլորովին կը մերժէ բոնի կերպով սեփականատերերու ձեռքէն հողերը առնելու գաղափարը: Գիւղացիներուն կարելի է գոհացում տալ, առանց անձնական իրաւունքը ոտնակոխ ընելու, գիւղական պանդի միջնորդութեամբ, սգատ հողերու վրայ զաղթականութիւններ հաստատելով և այլ այսպիսի խելացի միջոցներով, որ կառավարութիւնը մտադրած է ձեռք առնել և Տումայէ ոչ աւելի պակաս, կ'ըմբռնէ գիւղական դասակարգի կայսրութեան բարենորոգումի ստիպողականութիւնը:

Բացի սակէ կառավարութիւնը ուշ ուշով պիտի հետեւի Տումայի այն պահանջներուն, որ կը շօշափեն անձնականութեան դաւանանքի, իստի, մամոյ, գումարու մեքերու և բնկերակցութեան ազատութեան հարցի վերաբերող առժամանակեայ կարգադրութեան օրէնքով մը փոխանակուելու խնդիրը:

Կառավարութիւնը յայտարարութեան մէջ կը յիշատակէ թէ՛ այս փոփոխումը արդէն խոստացուած է առժամանակեայ կանոնադրութեանց մէջ, սակայն նախարարական դահլիճը պարտ առնել կը համարէ յայտարարել թէ՛ ստոյգ գործադրելու համար հարկ անհրաժեշտ է կառավարական լշխանութեան պէտք եղած ազգու միջոցներ հայթայթել վստահութեան չարաչար գործածումի տալքը առնելու նպատակով, որպէսզի կարելի ըլլայ արգիլել այն ամեն փորձերը, որ հասարակային կեանքի և կառա-

վարութեան կըրպարան:

Տումայի գահաճառին տուած պատասխանին մէջ կան ուրիշ օրէնքներ ալ որ նախարարներու պատասխանատուութեան և կառավարական խորհուրդի ցրուելուն կը վերաբերին: Նախարարական այս առարկան ալ կը մերժէ որովհետև անոնք չ'մնա: Կան օրէնքներու մէջ, արմատական փոփոխութիւններ կը ներմուծեն, իսկ այս մասին Տումայն ու է իրաւասութիւն չունի:

Գալով բանակին ու նաւատորմին մէջ ներմուծուելիք ուղղամտութեան և արդարացատութեան ջանքերին, կառավարութիւնը կը յայտարարէ թէ՛ արդէն գիւրդակալութեան մէջ այս սկզբունքը անխախտելի է, իսկ հիմա անոր ուղղութեամբ կը գրաւուած է բանակին ներքին կան բարելաւումը, և ասի լայնօրէն գործադրելու համար հարկ եղած միջոցներ գտնելու ջանքեր կ'ըլլան:

Անցնելով Տումայի այն պահանջին որով բացառիկ օրէնքներու փոփոխումը և պաշտօնէութեան կամայականութեան ջնջումը կ'առաջադրէ: Նախարարական խորհուրդը կը կարծէ թէ՛ այս ամէնը կառավարական իշխանութեանց իրաւասութեան կը պատկանին: Այս մասին, Տումայի միտքին հարցապնդումներ ընելու իրաւունք ունի: Ի՞նչ ասէ՛ կառավարութիւնը որոշած է իր ստարգարատութիւն ներմուծել, և ուղղութեամբ պիտի ընէ որ կառավարական պաշտօնէութեան՝ գործառնութիւնները միշտ այս սկզբունքով ընթանան:

Կառավարութիւնը նմանապէս կ'ընդունի թէ՛ բացառիկ օրէնքներով, արտաքայ կարգի պատահականութեանց ժամանակ, կարելի չէ հասարակական կարգապահութիւնը պահպանել, այս իսկ պատճառով նախարարները՝ աւելի կատարելագործուած օրինագրեր պատրաստելու զբաղած են: Թէ՛ բացառիկ օրէնքները կատարելագործուած չըլլալով հանդերձ, քանի մը նախնազնեքու մէջ վերջին ժամանակներ կիրարկուած են, ասի անհատնում սպաննութիւններու և բռնութեանց պատճառով է եղած: Գիտակ' երկրի առջեւ ունեցած

պատասխանատուութեան նախարարական կը յարէ, քանի որ խոստովութիւնները կը շարունակեն և կառավարութիւնը՝ չունի ազգու միջոցներ նոր օրէնքներու վրայ հիմնուած, կարգապահութիւնը և խաղաղութիւնը պիտի պահպանէ այն միջոցներով որ այժմիկ ի ձեռքին ունի:

Ընդհանուր ներման խնդրին գալով, Կորէյի վերջը կը յայտարարէ թէ՛ դատապարտուած անձերու. — Ինչ որ ալ ըլլայ անոնց յանցանքը — ներումը ինքնակալին առանձնաշնորհումն է, իր կողմանէ, նախարարական խորհուրդը կը կարծէ թէ՛ ներել այն պիտի անձերու որ մասնակցած են սպաննութիւններու և բռնութեանց, քանի խոստովութիւնները դեռ կը շարունակուին, հասարակաց օգտին վնասարեւ է:

Գալով այն անձերու, որ ձերբակալուած են առանց դատաւարութեան, նախարարական խորհուրդը արդէն հրամայած է սզատել այն ամենը, որ հասարակաց ապահովութեան վէճ չեն սպառնար:

Նախարարական խորհուրդը հարկ կը համարէ այժմէն իսկ ուրուազմել իր նպատակները օրէնսդրական շրջանի մէջ: Ռուսիոյ բարեկենցաղավարութիւնը կարելի չէ, մինչև որ երկրագործութեան ծաղկիլը չապահովուի: Այս իսկ պատճառով գիւղական հարցը ամենակարեւորն է ուստի նախարարական խորհուրդը կ'ընդունի անոր անհրաժեշտութիւնը եւ ուշ ուշով անոր պիտի ձեռնարկէ:

Մեկուսացեալ գիւղական զանգուածին տալ այն իրաւունքները որ համահասարակ միւս բաժնակարգային առանձնաշնորհումներու:

Մինչև հիմա հողատէր ըլլալու համար եղած սահմանափակ-իրաւունքները մի անգամ ընդ միշտ ջնջել: Նոյնպէս բաւականաչափ հողէ զրկուած գիւղացիներու կացութիւնը բարեփոխուած համար, երկրագործական պանդի մը միջոցաւ, չափեր ձեռք առնել: Գիւղական զանգուածին բարգաւաճումը եւ ներթափանցող շարունակը նախարարական խորհուրդի ամենամեծ պարտականութիւններէն մին է: Կառավարութիւնը զիտէ թէ՛ գիւղական դասակարգին հողեկան եւ բարոյական զարգացման խնդիրը կա-

տարաւ որդւոյն սեղ:

Վաղաքէն զուրս ելլելէ յետոյ, փրակի, առաջին անգամ ըլլալով, խնամքով մը քննեց իր փոքրիկ ընկերը, այստեղից գիւղացիներէն մը ունէր ան, քիչ մը թէև անտաշ, իր սեւ մազերը ճակատէն վար կը կախուէին սրածայր խոպոպներով, աղօտակարգ իր մտայն ու շարժման զէմքը որուն արասայտութիւնը երբէք չէր փոխուեր: Երբունին անոր խել մը հարցումներ ուղղեց, որոնց շատ կարճ պատասխաններ միայն առաւ: Նիքոր, Լոսկեաց եւ ինքն իր մէջ թաղուած, ձեռքերը տափառին գրգռանները մխրճած, անկիւն մը նըստեր էր խուսափուկ ու մտածկոտ ակնարկներ կողովել կառքին շուրջը պարզուող զաշտանկարներուն: Երբնին երբնին, գանգաղ շարժումով մը, առանց ալմուկի, գրպանէն ափ մը ընկոյզ կը հանէր, ու մինչդեռ Փիազի արասուտաթոր աչքերով կը զիտէր զինքը, նիքորա ակոսներուն տակ կը կտորսէր ընկոյզները:

Հոսմ գալով, փրակի, պատմութիւնը կարճ ի կարճոյ պատմեց ի-

վերին եւ նիքորան անոր ներկայացուցիչ նախ, այս երիտասարդ ու սքանչելի կինը չի կրցաւ ինչպիսիքը զսպիլ ի բոլոր սրտէ արտասուելէն թշուա Փազոյի մասին մտածելով գոր իր գաւկին պէս գորովագին սիրած էր, ու յանկարծ, կուրծքին վրայ սեղմեց նորկը որ իր զէմ կը կենար, վայրենի ու անճարակ: Անոր տուաւ այն անկողինը ուր Փազոյն կը պառկէր, ինչպէս նաև անոր հագուստները: Միեւնոյն ասեւն, Փիազի գայնդարոց զրկեց, ու սորվեցաւ կարգով, գրել ու հաշուել, գիւրաւ երեւակայելի հետնութեամբ մը, այս տղան իրեն այնքան աւելի սիրելի կրլար հեղձեւէ, որքան որ սող կերպով ձեռք բերուած էր: Քանի մը շարժվիլը, իր կնոջ հաւանութեամբ, որ այրեա յոյս չունէր թէ այդ ձերբ կ'ամուսնէն տղայ սիրտի կրնայ ունենալ զայն որդեգրեց: Ինչ ատեն ետքը, ճամբելով պաշտօնեաներէն մին, որուն զէմ բագաթիւնը զժգոհութեան լուրջ պատճառներու նէր անոր սեղ զրաւ նիքորան եւ ուրախութեամբ նկատեց թէ իր որդե-

գիրը յստիկութեամբ ու շահաւետքով մէջնէ կնկար այն կնճոտ գործերուն, ուր մտած էր անպատրաստօրէն, Փիազի երդուեայ թշնամի ամէն պաշտամուտութեան, եթէ Փազոյն յանդիմանելու կէտ մը ունէր այն ալ անոր յաճախակի յարաբերութիւններէն էին Բարի վանքին վտանկաններուն հետ, որոնք, վաճառականին հարստութեանց օր մը անոր միտքը ժառանգութիւնը ի նկատի ունենալով, մեծամեծ յարգանքներ կրնձայէին: Էլ վիրաւ, իր կողմէն, գիտողութիւն ընելու միակ արժանի բան մը կը տեսնէր, այն է չափազանց յակում մը զէպի իգական սեռը, որ կանխահաս էր ըստ իր կարծիքին: Արգառեւ, տասը հինգ տարեկանէն սկսեալ, իր վանական յարաբերութեանց պատճառաւ Բասմիկոսութեանի առնու կնոջ մը հրապոյրներուն գոհ եղած եր, որ վերապետի մը հոմա՛նին էր, ու թէև փիազի ամենախիստ ազդարարութեանց վրայ այդ կնոջմէն բաժնուած ըլլալ ձեւացուց, Բայց էլ վիր հաստատուն ապացոյցներ ունենալ կը կարծէր. Փազոյի

ժողովուրդի միջակէն ալ վար էր այդ մասին: Սակայն 20 տարեկան հասակին մէջ ամուսնացաւ Փոստութեան Բարթիի հետ, որ դեռատի ու սիրուն ձեռնովացի մըն էր եւ էլ վիր եղոր ազլիկը, Հոսմի մէջ կրթուած, Չարիքը այսպէս իր բոյնին մէջ խելութեամբ եղաւ: Հայր ու մայր հաւասարապէս գոհ կերեւային իրենց որդեգրէն: Եւ իրենց գոհունակութեան ապացոյցը տալու համար ամուսին, ներուն փառայեղ օժիտ մը պատրաստեցին եւ անոնց նուիրեց իրենց պերճ ապարանին մէկ մասը բնակելու համար: Վերջապէս, երբ Փիազի վախճանի հասաւ, նիքորային ըրաւ վերջին ու ամենամեծ գոհողութիւնը անոր յատկացնելով իր գործին ամբողջ զրամագլուխը եւ միայն փոքրիկ բան մը պահելով իրեն: Ասկէ ետքը, իր հաւատարիմ եւ համակերպող էլ վիրին հետ, որ այս աշխարհէն ու է է բան չէր սպասեր այլեւս, քաշուեցաւ հանգստանալու:

(Շարունակելի)

